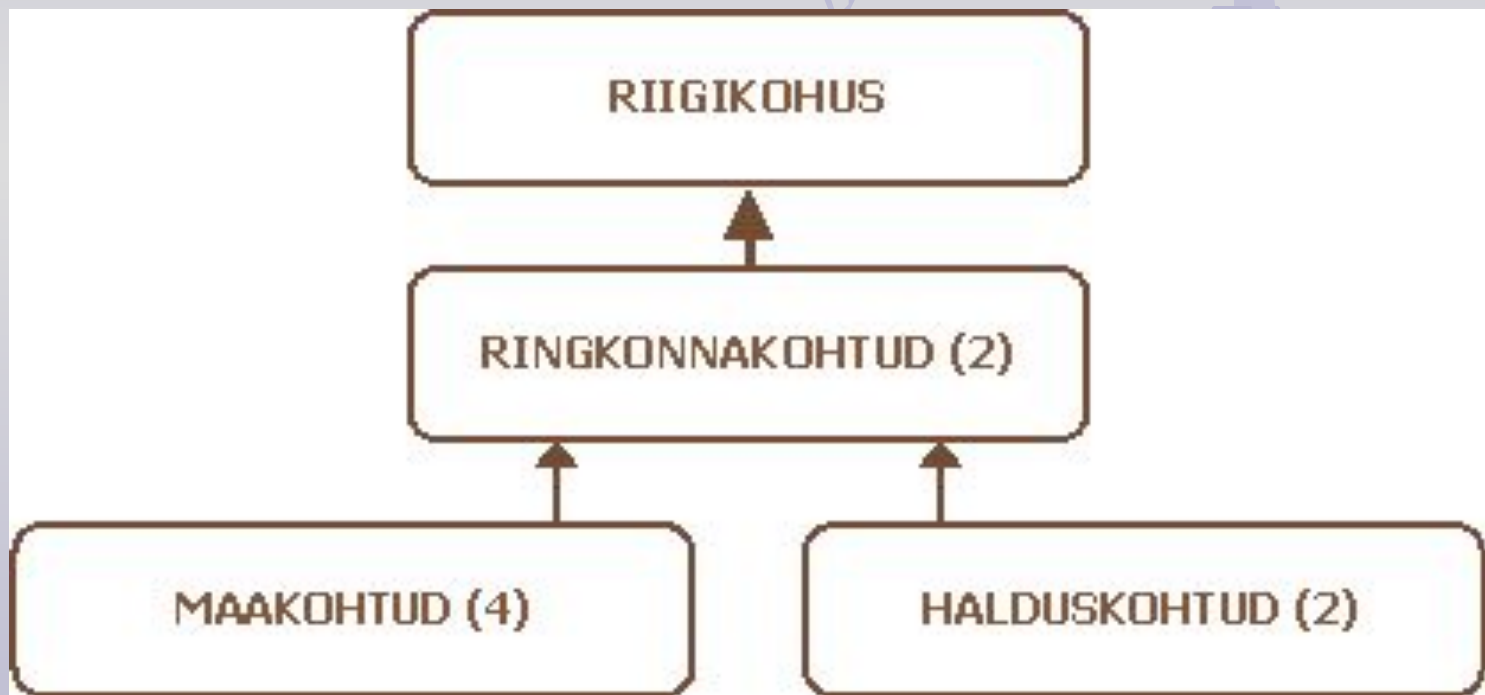

KOHTUSÜSTEEM EESTI VABARIIGIS

A faint, light blue background image of a scale of justice, symbolizing law and equity. The scale is positioned on the right side of the page, with its pans hanging from a horizontal beam.

- KRISTI KLAAMANN 2012

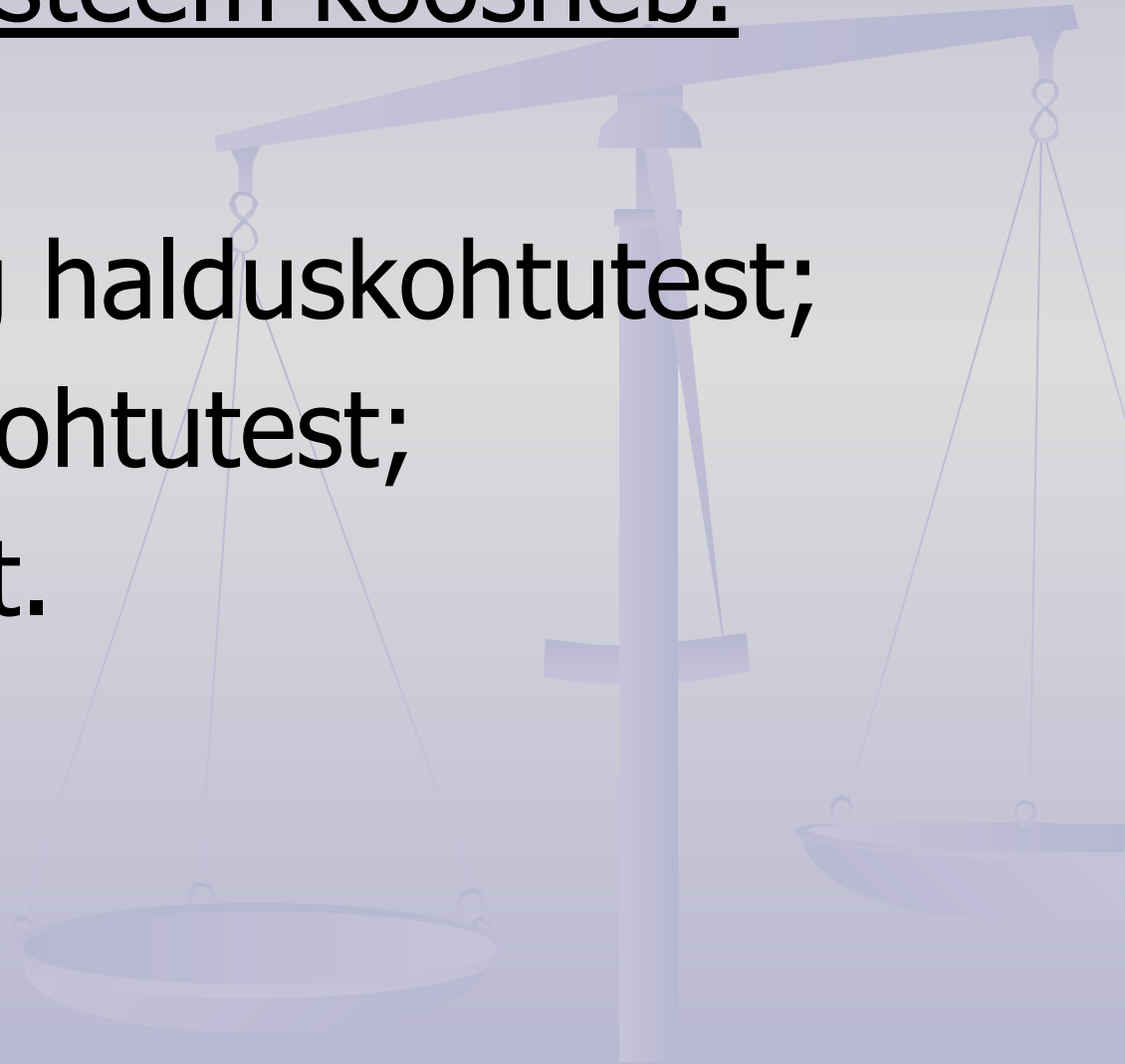
KOHTUSÜSTEEM EESTIS ON KOLMEASTMELINE JA KOKKU ON 225 KOHTUNIKKU

KOHTUD

Kohtusüsteem koosneb:

- 1) maa- ning halduskohtutest;
- 2) ringkonnakohtutest;
- 3) Riigikohtust.

MAAKOHTUD

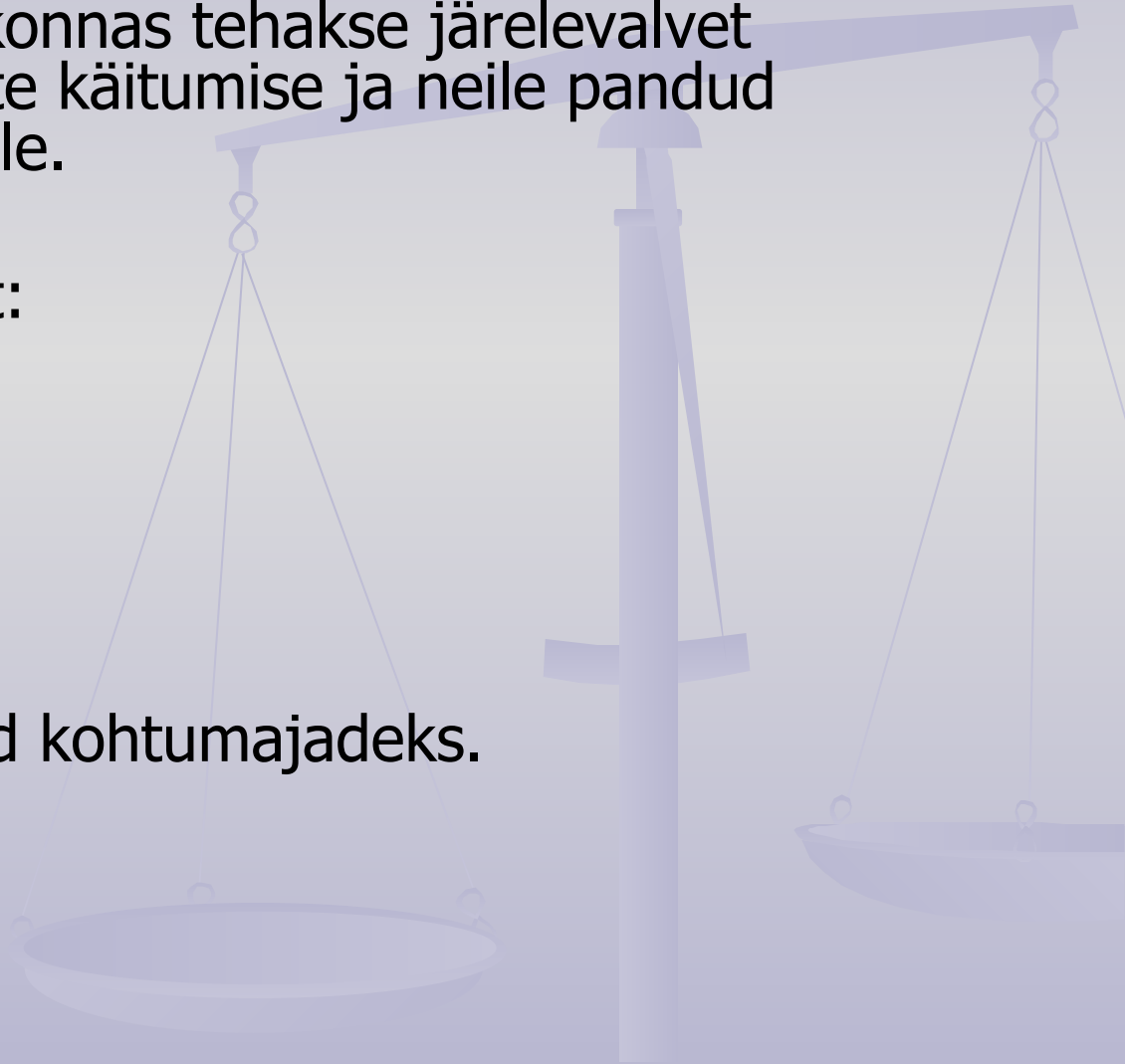
- Maakohtud on esimese astme kohtud ning nad on üldpädevusega kohtuteks ehk üldkohtuteks. Maakohtus arutatakse tsiviil-, kuriteo- ja väärteoasju ning tehakse muid toiminguid, mis on seadusega antud nende pädevusse. Menetlust maakohtus reguleerivad tsiviilasjades [tsiviilkohtumenetluse seadustik](#) tsiviil-, kuriteo- ja väärteoasju ning tehakse muid toiminguid, mis on seadusega antud nende pädevusse. Menetlust maakohtus reguleerivad tsiviilasjades tsiviilkohtumenetluse seadustik, kriminaalasiades [kriminaalmenetluse seadustik](#)

- Maakohtutes asuvad ka kinnistus-, registri- ja kriminaalhooldusosakond, mis täidavad haldusfunktsiooni. Kinnistusosakonnas peetakse kinnistusraamatut ja abieluvararegistrit. Registriosakonnas peetakse äriregistrit, kommertspandiregistrit ja laevakinnistusraamatut. Kriminaalhooldusosakonnas tehakse järelevalvet kriminaalhooldusaluste käitumise ja neile pandud kohustuste täitmise üle.

- Eestis on 4 maakohut:

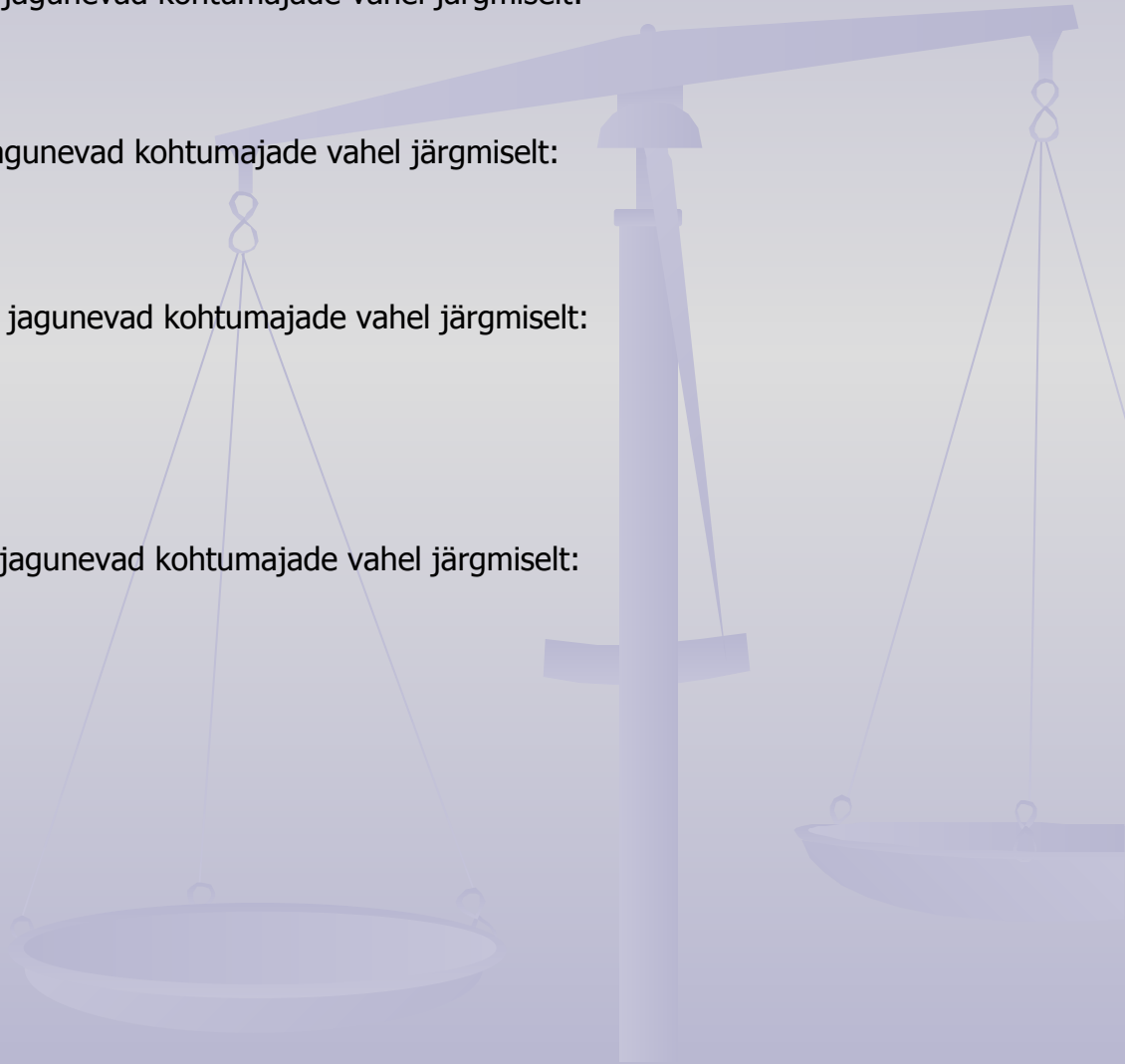
- [Harju Maakohus](#)
- [Viru Maakohus](#)
- [Tartu Maakohus](#)
- [Pärnu Maakohus](#)

- Maakohtud jagunevad kohtumajadeks.

KOHTUMAJAD

- **Harju Maakohtus** on 64 kohtunikku, kes jagunevad kohtumajade vahel järgmiselt:
Liivalaia kohtumaja – 26 kohtunikku;
Kentmanni kohtumaja – 25 kohtunikku;
Tartu mnt kohtumaja – 13 kohtunikku.
- **Viru Maakohtus** on 26 kohtunikku, kes jagunevad kohtumajade vahel järgmiselt:
Jõhvi kohtumaja – 9 kohtunikku;
- Narva kohtumaja – 10 kohtunikku;
Rakvere kohtumaja – 7 kohtunikku.
- **Pärnu Maakohtus** on 20 kohtunikku, kes jagunevad kohtumajade vahel järgmiselt:
Pärnu kohtumaja – 10 kohtunikku;
Haapsalu kohtumaja – 2 kohtunikku;
Kuressaare kohtumaja – 3 kohtunikku;
Rapla kohtumaja – 3 kohtunikku;
- Paide kohtumaja – 2 kohtunikku.
- **Tartu Maakohtus** on 29 kohtunikku, kes jagunevad kohtumajade vahel järgmiselt:
Tartu kohtumaja – 15 kohtunikku;
Jõgeva kohtumaja – 4 kohtunikku;
Viljandi kohtumaja – 3 kohtunikku;
Valga kohtumaja – 2 kohtunikku;
Võru kohtumaja – 2 kohtunikku;
Põlva kohtumaja – 3 kohtunikku.

HALDUSKOHTUD

- Avalik-õiguslike vaidluste lahendamiseks on Eestis loodud halduskohtud. Seejuures tegutsevad halduskohtud iseseisva kohtuasutusena vaid esimesel astmel. Nimetatud asjaolu eristab Eestit neist riikidest, kus halduskohtusüsteem on eraldatud kõikides kohtuastmetes.
- Halduskohtu pädevus, halduskohtusse pöördumise ja halduskohtumenetluse kord on sätestatud halduskohtumenetluse seadustikus. Halduskohtutes on kokku 25 kohtunikku.

Eestis on 2 halduskohut:

[Tallinna Halduskohus](#)

[Tartu Halduskohus](#)

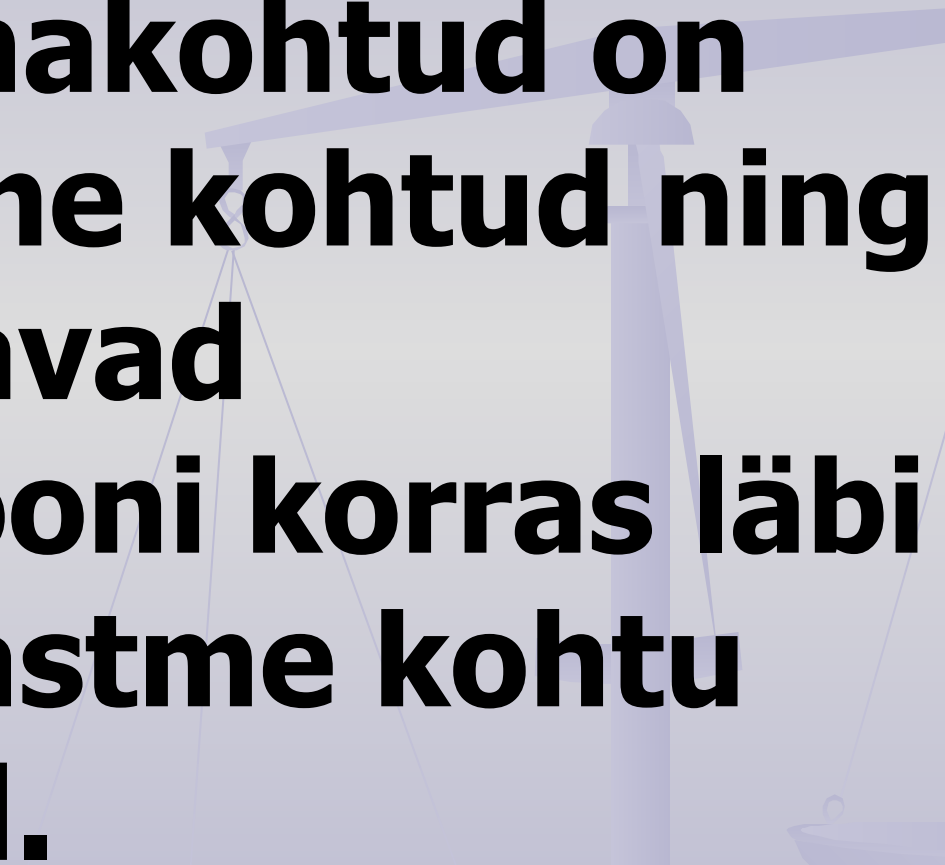
Halduskohtud jagunevad kohtumajadeks:

Tallinna Halduskohtus on 17 kohtunikku, kes jagunevad kohtumajade vahel järgmiselt:
Tallinna Kohtumaja – 16 kohtunikku;
Pärnu Kohtumaja – 1 kohtunikku.

Tartu Halduskohtus on 8 kohtunikku, kes jagunevad kohtumajade vahel järgmiselt:
Tartu Kohtumaja – 5 kohtunikku;
Jõhvi Kohtumaja – 3 kohtunikku.

RINGKONNAKOHTUD

Ringkonnakohtud on teise astme kohtud ning nad vaatavad apellatsioonikorras läbi esimese astme kohtu lahendeid.

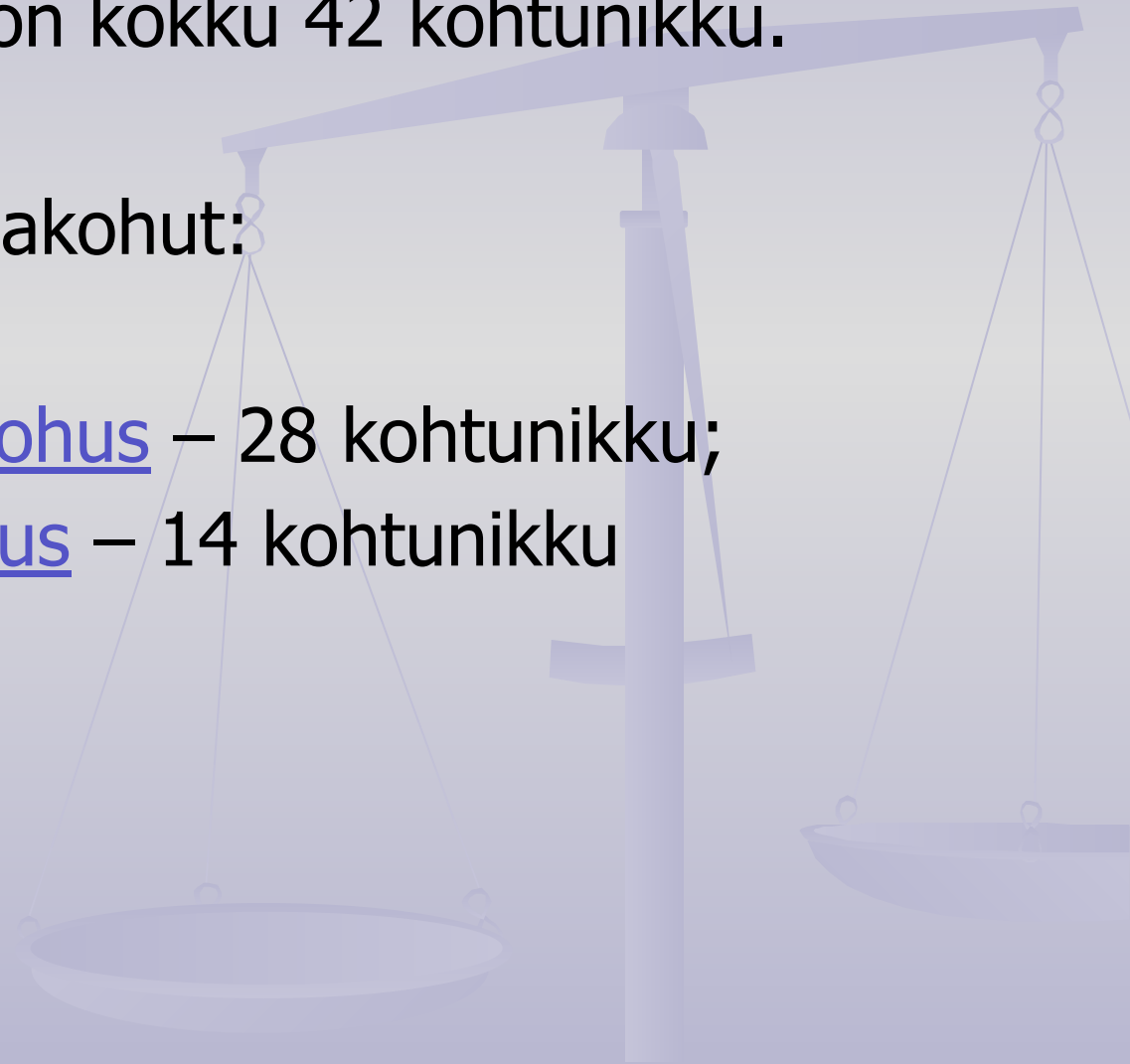
RINGKONNAKOHTUD

Ringkonnakohtutes on kokku 42 kohtunikku.

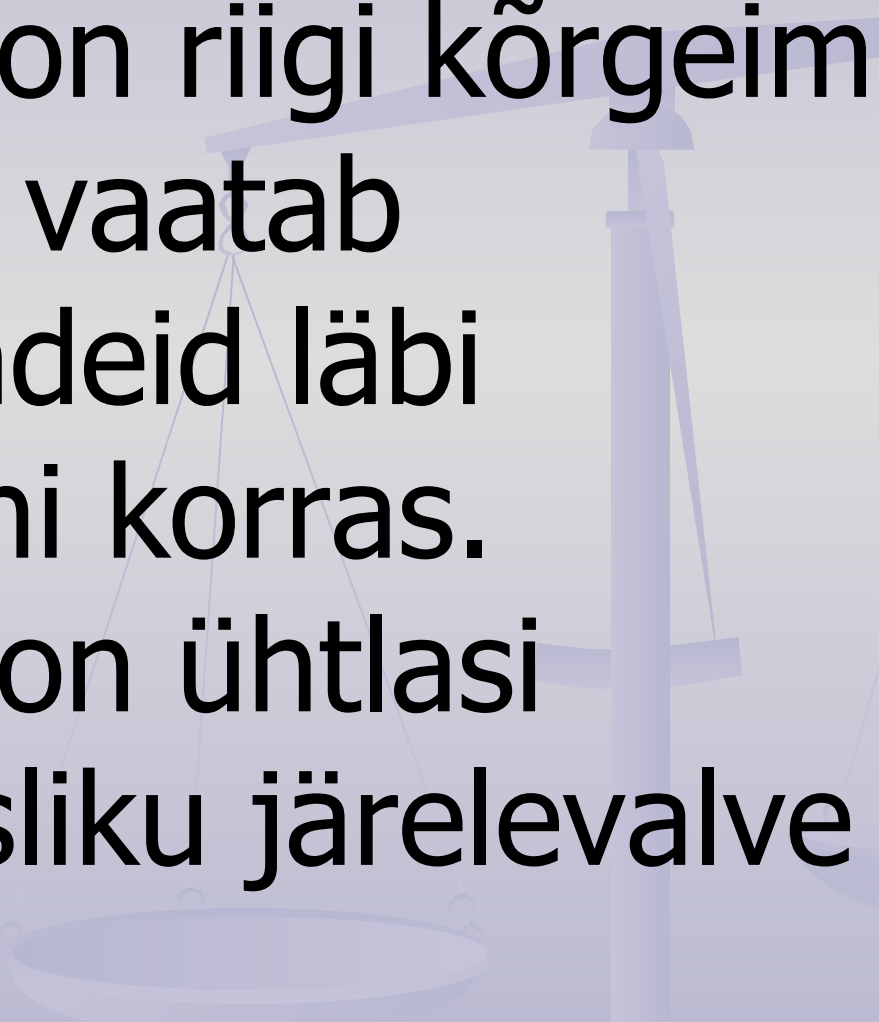
Eestis on 2 ringkonnakohtu:

Tallinna Ringkonnakohtus – 28 kohtunikku;

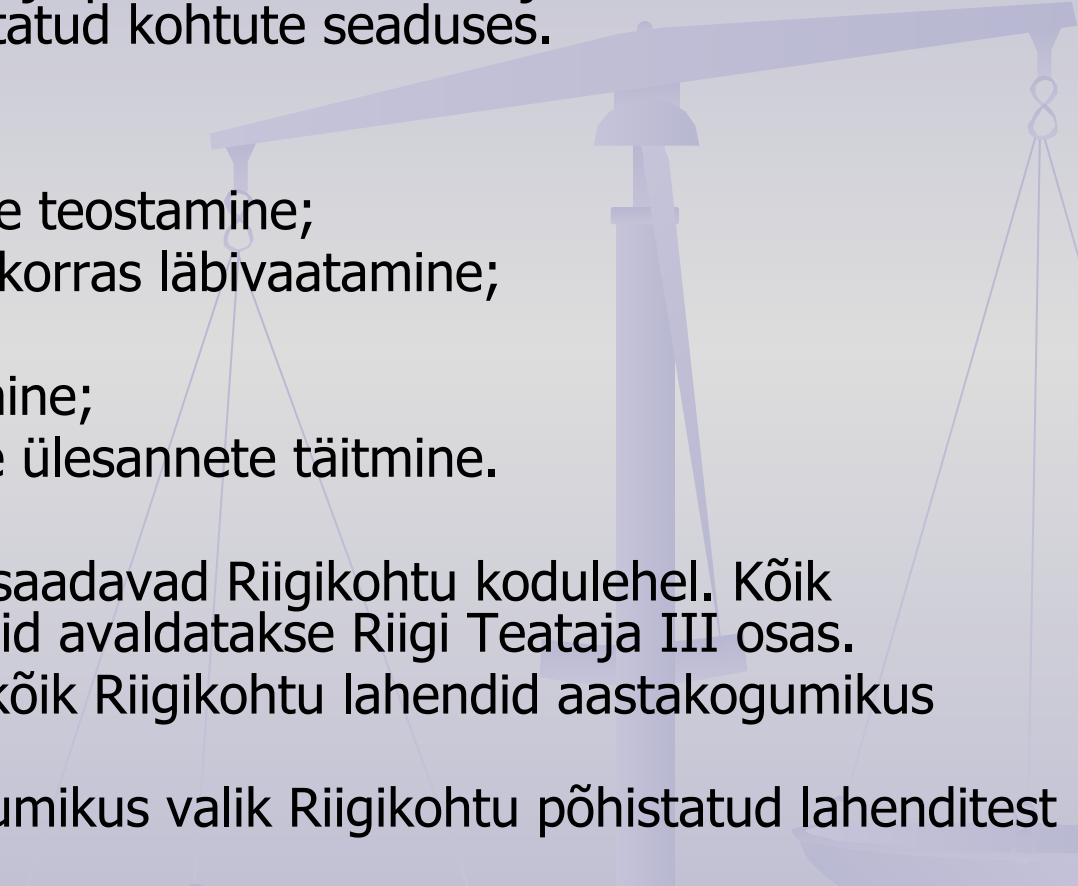
Tartu Ringkonnakohtus – 14 kohtunikku

RIIGIKOHUS

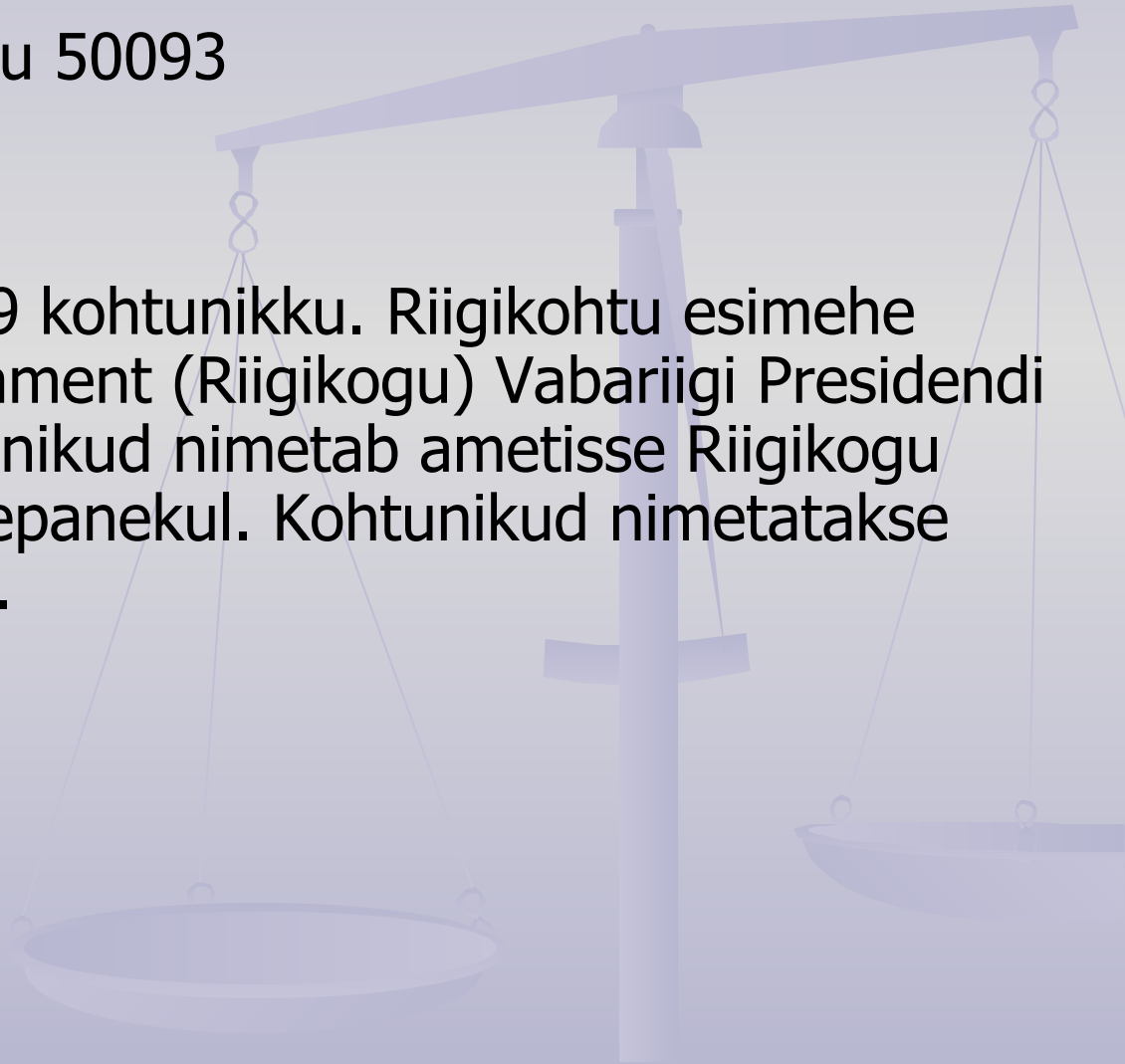
- Riigikohus on riigi kõrgeim kohus, kes vaatab kohtulahendeid läbi kassatsioonikorras. Riigikohus on ühtlasi põhiseadusliku järelevalve kohus.
-

RIIGIKOHTU PÄDEVUS

- Riigikohus on Eesti Vabariigi kõrgeim kohus. Põhiseaduse kohaselt on Riigikohus kassatsioonikohus ja põhiseaduslikkuse järelevalve kohus. Riigikohtu pädevus on sätestatud kohtute seaduses.
 - Riigikohtu pädevuses on:
 - põhiseaduslikkuse järelevalve teostamine;
 - kohtulahendite kassatsiooni korras läbivaatamine;
 - kohtuvigade parandamine;
 - teistmisavalduste läbivaatamine;
 - muude seadusest tulenevate ülesannete täitmine.
 - Riigikohtu lahendid on kättesaadavad Riigikohtu kodulehel. Kõik Riigikohtu põhistatud lahendid avaldatakse Riigi Teataja III osas.
 - Kuni 1999. aastani avaldati kõik Riigikohtu lahendid aastakogumikus "Riigikohtu lahendid".
 - Alates 2000. aastast on kogumikus valik Riigikohtu põhistatud lahenditest koos kommentaaridega.
-

INFO

- Address: Lossi 17, Tartu 50093
- Riigikohtusse kuulub 19 kohtunikku. Riigikohtu esimehe nimetab ametisse parlament (Riigikogu) Vabariigi Presidendi ettepanekul. Riigikohtunikud nimetab ametisse Riigikogu Riigikohtu esimehe ettepanekul. Kohtunikud nimetatakse ametisse eluaegsetena.

ESIMEES JA KOLLEEGIUMID

- **Märt Rask**
Riigikohtu esimees
- **TSIVIILKOLLEEGIUM**
- **KRIMINAALKOLLEEGIUM**
- **HALDUSKOLLEEGIUM**
- **PÕHISEADUSLIKKUSE
JÄRELEVALVE KOLLEEGIUM**

Mis on Riigikohtu üldkogu?

- Üldkogu on Riigikohtu kõrgeim organ, millesse kuuluvad kõik 19 riigikohtunikku. Üldkogu kutsub kokku ja selle istungeid juhatab Riigikohtu esimees. Üldkogu on otsustusvõimeline, kui kohal on vähemalt 11 kohtunikku. Otsused võetakse vastu kohalolevate kohtunike häälteenamusega, kui hääled jagunevad võrdselt, on määravaks Riigikohtu esimehe hääl.

Mis on Riigikohtu erikogugu?

- Erikogugu lahendab Riigikohtu kolleegiumide vahelisi erimeelsusi seaduste tõlgendamisel, samuti kohtutevahelisi pädevusvaidlusi. Sõltuvalt sellest, mitme kolleegiumi vahelise vaidlusega on tegemist, võib erikogugu koosneda kas kahe või kolme kolleegiumi esindajatest. Iga kolleegium valib erikogugusse kaks kohtunikku. Erikogugu istungi kutsub kokku ja seda juhatab Riigikohtu esimees. Erikogugu otsus on seaduse tõlgendamisel kohustuslik kõigile kolleegiumidele seni, kuni erikogugu ei ole oma seisukohta muutnud või kuni seda pole teinud Riigikohtu üldkogugu.

Kuidas kohtuasi liigub kohtusüsteemis?

- Maa- ja linnakohud arutavad esimese astme kohtuna tsiviil-, kriminaal- ja väärteoasju. Halduskohus arutab esimese astme kohtuna tema pädevusse antud haldusasju. Maa-, linna- ja halduskohtu lahendeid vaatab apellatsiooni korras läbi teise astme kohtus ehk ringkonnakohus. Riigikohtusse saab edasi kaevata ringkonnakohtu lahendeid, st Riigikohus vaatab kohtulahendeid läbi kassatsiooni korras. Seaduses sätestatud juhtudel vaatab Riigikohus kohtulahendeid läbi ka teistmise ja kohtuvigade parandamise menetluses.

Kuidas pöörduda Euroopa Inimõiguste Kohtusse?

- Euroopa Inimõiguste Kohtus asub Prantsusmaal Starasbourg'is ning selle kontaktandmed on:
- Strasbourg-Cedex F - 67075
FRANCE
tel 33 (0)3 88 41 20 18
faks 33 (0)3 88 41 27 30
e-post: webmaster@echr.coe.int
koduleht: <http://www.echr.coe.int/>
- Euroopa Inimõiguste Kohtusse pöördumise kohta annavad Eestis infot näiteks [Eesti Inimõiguste Instituut](#) Euroopa Inimõiguste Kohtusse pöördumise kohta annavad Eestis infot näiteks Eesti Inimõiguste Instituut ja [Euroopa Nõukogu Tallinna Infotalitus](#) Euroopa Inimõiguste Kohtusse pöördumise kohta annavad Eestis infot näiteks Eesti Inimõiguste Instituut ja Euroopa Nõukogu Tallinna Infotalitus. Viimase kodulehel on avaldatud ka Euroopa Inimõiguste Kohtusse pöörduda soovijatele kasulik teave

MIS ON EUROOPA INIMÕIGUSTE KOHUS?

- Euroopa Inimõiguste Kohus on rahvusvaheline kohus, mis asub Strasbourgis. See koosneb kohtunikest, keda on sama palju kui Euroopa inimõiguste konventsiooni ratifitseerinud riike – praegu nelikümmend viis¹. Inimõiguste Kohtu kohtunikud on oma tegevuses sõltumatud, nad ei esinda ühtegi riiki. Avalduste läbivaatamisel aitab kohust registratuur, kus töötavad peamiselt juristid kõikidest liikmesriikidest (neid nimetatakse ka õigussekretärideks). Ka nemad on oma päritolumaast sõltumatud ning ei esinda avalduse esitajaid ega riike.

Millised on menetluse iseärasused?

- Teie asjaga tegeletakse tasuta.
- Teil tuleb kanda ainult oma isiklikud kulud (näiteks advokaaditasud ning uurimise ja kirjavahetusega seonduvad kulud).
- Kui Teie avaldus on vastuvõetavaks tunnistatud, võite Te taotleda õigusabi kulude hüvitamist. Neid ei hüvitata Teile kohe, vaid alles menetluse hilisemas järgus.
- Menetlus on kirjalik. Kohtuistungeid tavaliselt ei peeta ning Teid teavitatakse kõigist kohtu otsustest kirjalikult.

